

Etnologický ústav AV ČR, v. v. i./Institut für Ethnologie der Akademie der
Wissenschaften der Tschechischen Republik

Fachkommission Volkskunde des Johann Gottfried Herder-Forschungsrats

Johannes Gutenberg-Universität Mainz

Moravské zemské muzeum v Brně/Mährisches Landesmuseum in Brünn

Program konference/Tagungsprogramm

**Zvědavost, nostalgie, nutnost? Kulturně
antropologické a etnologické pohledy na východní
Evropu jako destinaci**

**Neugier, Nostalgie, Notwendigkeit?
Kulturanthropologisch-volkskundliche Perspektiven
auf das östliche Europa als Destination**

**Moravské zemské muzeum Brno – Dietrichsteinský palác/
Mährisches Landesmuseum Brünn – Dietrichsteinpalais**

23.–25. 10. 2019

Mittwoch/středa, 23. 10. 2019

13:00–13:30 Begrüßung/uvítání

Sektion 1   Tourismus und Nation(alismus)/Turismus a národ (nacionalismus)

13:30–14:10 *Eva Posch* (Graz/Štýrský Hradec)

Tourismus und nationale Identitätspolitik: Beobachtungen aus dem östlichen Europa/Turismus a národní politika identity: pozorování z východní Evropy

14:10–14:50 *Andrij Kudrjatschenko – Viktoria Soloschenko* (Kyiv/Kyjev)

Sowjetische Städte als touristische Ziele – Neugier oder Nostalgie/Sovětská města jako turistické cíle – zvědavost nebo nostalgie

14:50–15:20 *Kaffeepause/přestávka na kávu*

15:20–16:00 *Libor Svoboda* (Prag/Praha)

Turismus jako bezpečnostní problém. Zahraniční návštěvy Československa od šedesátých let do roku 1989 pohledem stranického a bezpečnostního aparátu/Tourismus als Sicherheitsproblem. Ausländische Besuche der Tschechoslowakei zwischen 1960 und 1989 aus der Sicht des Partei- und Sicherheitsapparates

16:00–16:40 *Juliane Tiffert* (Kiel)

Auslandsfahrten Nationalpolitischer Erziehungsanstalten nach Südosteuropa im Zeichen ideologischer Schulung und Deutschtumspropaganda/Zahraniční cesty národněpolitických výchovných institucí do jihovýchodní Evropy ve znamení ideologického školení a propagandy německví

16:40–17.00 *kurze Pause/krátká přestávka*

17:00–18:00 *Konrad Köstlin* (Wien/Vídeň) – öffentlicher Abendvortrag/veřejná přednáška:

Sprachinseln und Insel-Bilder/Jazykové ostrovy a obrazy ostrovů

18:00 *Empfang/raut*

Donnerstag/čtvrtek, 24. 10. 2019

Sektion 2   Nostalgie – Roots tourism/Nostalgie – cesty ke kořenům

9.00–9:40   *Michal Pavlásek (Brünn/Brno)*

„Český koutek“ v rumunském Banátu aneb „opravdové cesty proti proudu času“/Der „Böhmische Winkel“ im rumänischen Banat oder „richtige Fahrten gegen die Zeit“

9:40–10:20   *Miriama Bošeľová (Neutra/Nitra)*

Slováci z Rumunska v transnacionálnom momente – turizmus ako nástroj formovania a udržiavania etnickej identifikácie krajanského spoločenstva/Slowaken aus Rumänien transnational – Tourismus und die Formierung und Aufrechterhaltung ethnischer Identität

10:20–10:40   *Kaffeepause/přestávka na kávu*

10:40–11:20   *Sandra Kreisslová – Jana Nosková (Prag/Praha – Brünn/Brno)*

„My“ a ti „Druzí“. Cesty německých vysídlenců do Československa a jejich kontakty s místními obyvateli/„Wir“ und „die Anderen“. Heimatreisen der deutschen Vertriebenen in die Tschechoslowakei und deren Kontakte mit den Einheimischen

11:20–12:00   *Hannah Wadle (Posen/Poznaň)*

„Lieben ohne zu besitzen?“ Ethnographische Überlegungen zur Moralphilosophie touristischer Zugehörigkeit im post-ostpreußischen Geographien/„Mít rád bez vlastnění?“ Etnografické úvahy k morální filozofii turistické přináležitosti v post-pruských geografiích

12:00–13:30   *Mittagspause/přestávka na oběd*

**Sektion 3   Neugier – Touristische Praktiken und Typen/
Zvědavost – typy a praktiky turismu**

13:30–14:10   *Elisabeth Fendl (Freiburg)*

Die Karlsbad-Reise des Ferdinand Krackowizer im Jahre 1909. Anmerkungen zu einer Kulturgeschichte der bürgerlichen

- Badereise/Karlovarská cesta Ferdinande Krackowizera v roce 1909. Poznámky ke kulturní historii měšťanské lázeňské cesty
- 14:10–14:50 *Olga Radchenko (Tscherkassy/Čerkasy)*
- Debatten über den Zweiten Weltkrieg in der Ukraine und Erinnerungsorte als Ressource für den Dark Tourism/Diskuse o druhé světové válce na Ukrajině a místa paměti jako zdroj pro dark tourism
- 14:50–15:30 *Dana Bittnerová (Prag/Praha)*
- Balkán po kolejích. Turismus železničních nadšenců/Balkan auf Gleisen. Eisenbahntourismus
- 15:30–16:00 *Kaffeepause/přestávka na kávu*
- 16:00–16:40 *Jan Pohunek (Prag/Praha)*
- Aktivní vojenské újezdy jako turistické destinace/
Truppenübungsplätze als touristische Destination
- 16:40–17:20 *Radmila Kaděrová (Ostrau/Ostrava)*
- Cestování mládeže a katalogy Cestovní kanceláře mládeže na konci 80. let 20. století/Jugendreisen und das Reiseangebot des tschechischen Reisebüros für Jugendliche Ende der 1980er-Jahre
- 17:20–18.00 *Jiří Woitsch – Karolína Pauknerová (Prag/Praha)*
- Česká republika – země naučných stezek/Die Tschechische Republik – Land der Lehrpfade

Freitag/pátek, 25. 10. 2019

Sektion 4   **Notwendigkeit – Tourismus als Produkt/Nutnost – turismus jako produkt**

- 9.00–9:40 *Heinke Kalinke (Oldenburg)*
- Arbeitseinsatz als Urlaubsreise? Touristische Aspekte in Einsatzberichten ‚reichsdeutscher‘ Studentinnen im Reichsgau Wartheland und im Gau Danzig-Westpreußen/Pracovní nasazení jako dovolená? Turistické aspekty ve zprávách z nasazení „říšských“ studentek v říšské župě Povartí a v župě Gdaňsk-Západní Prusy

- 9:40–10:20 *Kateřina Filla Věnečková (Prag/Praha)*
Služební cesty do socialistické ciziny na příkladu prvního rektora VŠZ Vladimíra Kosila/Dienstreisen ins sozialistische Ausland – das Beispiel des ersten Rektors der Hochschule für Agrarwesen Vladimír Kosil
- 10:20–11:00 *Zdena Krišková (Banská Bystrica)*
Kultúrne dedičstvo – ekonomický zdroj rozvoja turizmu, či národná (lokálna) hrdosť?/Kulturerbe – ökonomische Ressource für die Entwicklung des Tourismus oder nationaler (lokaler) Stolz?
- 11:00–11:30 *Kaffeepause/přestávka na kávu*
- 11:30–12:10 *Martin Klement (Prag/Praha)*
Hirschberg am See – Stadt-Image und Tourismus/Doksy – obraz města a tourismus
- 12:10–12:50 *Petra Chovancová (Pressburg/Bratislava)*
Skalica – spôsoby (seba)prezentácie města/Skalica – (Selbst-)Präsentationen einer Stadt

Konferenci finančně podpořily/Die Tagung wird finanziell unterstützt von: Johann Gottfried Herder-Forschungsrat, Schroubek Fonds Östliches Europa a/und der Beauftragten der Bundesregierung für Kultur und Medien

